

Krásný den

Řekne li se **Hostivař** mezi námi Pražáky z centra tak si mnozí vybaví pouze hostivařskou přehradu na Botiči, v lepším případě konečnou metra Depo Hostivař, která v Hostivaři ve skutečnosti ani není a původně se měla jmenovat Malešická. Přesto, historie Hostivaře k té pražské patří již **od roku 1922**, kdy byla vesnice Hostivař velice brzy po vzniku našeho státu přičleněna ku Praze. To že je trochu dál od středu města na tom nic nemění.

Překotný hostivařský rozvoj úzce souvisí s železnicí. Obce a města, která se jí zalekla a usilovně se bránila, ta se vlakem nesvezou dodnes, stali se takovým skanzenem, sice klidným ale pořád skanzenem. To ale není případ Hostivaře. Tu železnice postavená jako „Dráha císaře Františka Josefa“ rozdělila na dvě části již v roce 1871. Část jižní, obytnou a obchodní, jejíž součástí je „**Vesnická památková zóna Stará Hostivař**“ a část severní průmyslovou. A právě ta část severní, průmyslová nás vítá modrou oblohou a sluníčkem na naší poslední listopadové vycházce.

Vystoupili jsme z autobusu a před námi jsou průmyslové objekty, kam oko dohlédne. Nejsou sice předmětem naší vycházky, ale stojí za zmínku, že se nejedná o bezvýznamné firmy. Některé vznikly ještě za Rakouska – Uherska a jejich výrobky nás reprezentují doslova po celém světě. Některé časem zanikly, některé změnilly název a nespočet nových zase vzniklo, tedy nic překvapivého.

Překvapivé jsou ale vilky za námi v zahradách. Ono to totiž na začátku minulého století opravdu vypadalo tak že se hostivařské bydlení rozšíří i sem za dráhu. Nemělo ale šanci, průmysl byl rychlejší. Vilky jsme tedy nechali za zády a po chvíli jsme u objektu, který tu šanci velkého volného pozemku včas využil. **Je to Švehlova hostivařská sokolovna.**

Sen o vlastní sokolovně trápil místní sokolskou jednotu dlouho, vlastně od jejího založení v roce 1869. Cvičilo se, kde to šlo, převážně v hostivařských hospodách které měly taneční sály nebo ve školní tělocvičně. Sen se začal plnit až v roce 1931. V říjnu v den výročí založení našeho státu byl slavnostně položen základní kámen stavby, která je před námi.

Stavbu ve stylu funkcionalizmu navrhl architekt na kterého se dnes trochu zapomíná **dr. ing. arch. Ladislav Machoň**. Na jeho život a dílo by byla potřeba kniha a ne tato kronika tak alespoň pár jeho realizací. Vinohradská vila bratří Čapků, kopie automatu Koruna z Václavského náměstí na Oxford Street v Londýně, rekonstrukce barokního areálu v Klementinu nebo dokončení stavby právnické fakulty po smrti Jana Kotěry. Ostatně Kotěrou byla Machoňova tvorba silně ovlivněna.

Otevření sokolovny v Hostivaři to byla velká sláva

Sokolovnu tedy projektoval významný český architekt a urbanista Ladislav Machoň, ale je tu další osobnost, bez které by asi sokolovna dnes nestála a tou je hostivařský občan a zároveň náš první ministerský předseda vlády Antonín Švehla. Ten se stal zároveň starostou místní obce sokolské, ale hlavně se bance zaručil za úvěry na stavbu, která vyšla na dva miliony tehdejších korun. Sokolové měli připravenou jenom malou část. Dnes se zdá neuvěřitelné, že od položení základního kamene do zprovoznění sokolovny včetně jejího vybavení uplynulo pouhých 7 měsíců. Sokolovnu postavila firma Ing. Podhajský z Hostivaře. Jednoduchá, účelná a přitom elegantní stavba byla a stále je nejen tělocvičnou ale i místním kulturním centrem. Řešení i provedení stavby bylo oceňováno odborníky i v zahraničí.

Dvě dobové fotografie jsou z roku 1931. Slavnostní položení základního kamene stavby, kterého se účastnil i sám autor projektu arch. Ladislav Machoň, příprava staveniště a třetí snímek je ze slavnosti otevření sokolovny v r. 1932.

Švehlovu sokolovnu odděluje od železnice spolu s protihlukovou stěnou pěkně udržovaný park, dětské hřiště s lavičkami k odpočinku a venkovní posilovna. Parkem jsme prošli a pokračujeme vilkami k ulici U Továren k areálu firem Techo a Ahrend.

Vstup do areálu zdobí dvě zajímavé plastiky. Tu mohutnější před námi navrhl v roce **2000 Jiří Beránek** a nazval ji „**Pomník stromům**“. Druhá plastika je podstatně mladší je z roku 2020, autor se přímo nabízí, je jím **David Černý**. Plastiku celou v chromu nazval „**Dáma Na židli**“.

Nějaký informační panel s vysvětlením tady chybí, my ale víme, že jedna z firem je největším výrobcem nábytku ve střední a východní Evropě a druhá specialistou na kancelářský nábytek. Oslava stromů tady není samoúčelná.

Hostivařská zástavba končí a my jsme se vydali podle trati k rozsáhlému prostoru luk a lesního porostu oddělujícího Hostivař a bytová sídliště na Skalce od železniční a dálniční dopravy. Jiřina s Hanou naší cestu podzimní přírodou sledovaly s mobilem v pohotovosti. A když jsem již zmínil fotografování tak to jak zaznamenaly „**Dámu na židli**“ s projekcí stínu na stěně za ní to asi ani David Černý nepředpokládal, že by se mohlo povést 30. listopadu.

Opouštíme tříkolejnou zrekonstruovanou trať benešovské dráhy a jdeme do přírody. Při modré obloze a poledním sluníčku je i ten poslední listopadový den mnohem veselejší.

Zjistili jsme, že v lese nejsme sami. Lidí bez domova je hodně, ubytoven málo

Jsme na chvíli z lesa venku na louce. Její část zabírá kynologické centrum a na obzoru je další les. Ten je obklopen ze tří stran železnicí, legálně je tedy nepřístupný. **Je to mokřad Triangl. Jdeme se na něj podívat!**

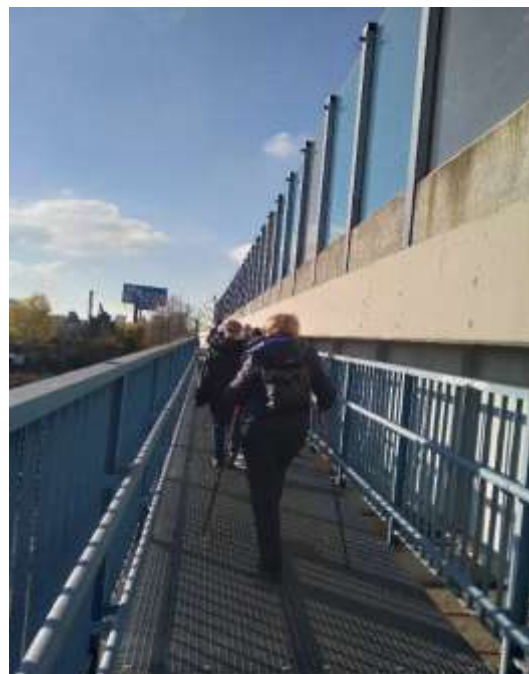

Mokřad Triangl je území vymezené třemi železničními tratěmi rozkládá se na ploše 0,15 ha a je významným útočištěm řady živočišných druhů. Hlavní prvek tvoří jezírko, ve kterém žije kuňka ohnivá a další druhy obojživelníků. Místo je také hnízdištěm slavíka obecného, rákosníka zpěvného, pěnice, mlynaříka dlouhoocasého. Lokalita byla vykoupena v rámci kampaně **"Místo pro přírodu"** Českého svazu ochránců přírody s cílem pečovat o její přírodovědnou a krajinnou hodnotu.

Dostat se odtud není vůbec jednoduché, je potřeba vystoupat na podvěšené kovové lávky pod dálnicí. Je odsud sice zajímavý pohled na železniční trojúhelník vytvářející prostor pro Triangl, pokud vám ovšem nevadí šílený hluk z dálnice a projíždějících vlaků.

Přežili jsme to a jsme na **Skalce** zbývá projít právě rekonstruovaným parkem **Skalka – Aldašinská** a jsme u stanice metra, od níž jsme před polednem do Hostivaře odjeli.

Park je v zimním období v rekonstrukci, přesto je docela pěkný a s průchodem není žádný problém. Na domě na konci parku se dokonce objevil úplně čerstvý street art s přírodním motivem v těžko uvěřitelných barvách.

Tak tady, na Skalce, naše vycházka za krásného, bezvětřného počasí končí. Bylo by prima, kdyby se ještě alespoň jeden takový do konce letošního roku objevil.

Skalka a Hostivař 30. Listopadu 2024. Vycházku připravili Mirek a Zdenka Bernátovi, kronika Mirek, zajímavé fotografie pořídily Jiřina Žipková a Hana Mašková.

